

โรงพยาบาลลำพูน	SOP-PHA- 066 "
ระเบียบปฏิบัติงานเรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการใช้ชื่อย่อทางยา	
วันที่ประกาศใช้ วันที่ 12 เมษายน ๒๕๕4	พิมพ์ครั้งที่ : 1
แก้ไขครั้งที่:	
ผู้จัดทำ	คณะกรรมการส่งเสริมความปลอดภัยด้านยาและ Cop ยา
ผู้ทบทวน	นายแพทย์ชาญชัย วรรณฤทธิ์
.....	ประธานคณะกรรมการส่งเสริมความปลอดภัยด้านยา
.....	เภสัชกรสมพงศ์ คำสาร
.....	เลขานุการคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด
ผู้อนุมัติ	นายแพทย์วิรัช พันธุ์พานิช
.....	ประธานคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด

[illegible]

โรงพยาบาลลำพูน		SOP-PHA- 066
ระเบียบปฏิบัติงานเรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการใช้ชื่อย่อทางยา		
วันที่ประกาศใช้ วันที่	พิมพ์ครั้งที่ : 1	แก้ไขครั้งที่ :

วัดสุประสงค์

1. เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการสั่งใช้ยา จ่ายยา และปรับขนาดยาแก่ผู้ป่วย

ขั้นตอนการทำงาน

แนวปฏิบัติในการใช้ชื่อย่อทางยา

1. หลีกเลี่ยงการใช้ชื่อย่อรายการยาโดยไม่จำเป็น เนื่องจากอาจทำให้เกิดความเสี่ยงในการใช้ยาและไม่มีคำย่อที่ไม่อนุญาตให้ใช้ในแบบฟอร์มที่จัดพิมพ์ไว้ล่วงหน้า (Preprinted order)

2. รายการยาที่ไม่ควรใช้คำย่อและที่สามารถย่อได้

2.1 รายการยาที่ไม่ควรใช้คำย่อ มีดังนี้

- ### 2.1.1 รายการยาที่มีความเสี่ยงสูง (ตารางที่ 1.)

- 2.1.2 รายการยาในยาที่มีชื่อพ้อง (ยา Sound Alike) กับยาที่มีความเสี่ยงสูงและยา LASA ที่เฝ้าระวังระดับโรงพยาบาล (ตารางที่ 2.)

2.2 รายการยาที่สามารถย่อได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

- 2.2.1 รายการยาที่สามารถยืมได้ตามชื่อย่อที่เป็นตัวย่อที่ยอมรับ/สากล (ตารางที่ 3)

- ### 2.2.2 รายการยาที่สามารถย่อยได้พร้อมทั้งระบุความแรงต่อท้าย (ตารางที่ 4)

- ### 2.2.3 รายการยาของกลุ่มงานวิสัญญีที่สามารถย่อได้(ตารางที่ 5)

3. การใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยของยาและความถี่ในการบริหารยา

3.1 หน่วยของยา

- 3.1.1 Unit : ไม่ควรใช้คำว่า U, u, IU ควรเขียนเต็มหรือ $\bar{U}$ เพราะ U คล้ายเลขศูนย์(0)

- 3.1.2 ปริมาตรยา : ไม่ควรใช้คำว่า CC ควรใช้ ml เพราะ CC คล้ายเลขศูนย์(0)

3.2 ความถี่ในการบริหารยา(ตารางที่ 6)

- ### 3.2.1 ความถี่ที่ควรใช้ เช่น OD., BID, QID, EOD

3.2.2 ความถี่ที่ไม่ควรใช้

- ไม่ควรใช้ qod (การให้ยาวันเว้นวัน) ควรใช้ EOD เพราะ qod ทำให้สับสนกับ Q.D., QD. , q.d., qd และ O.D. (การใช้ยาวันละครั้ง) และอาจทำให้เข้าใจว่า qid (ต้องการให้ยาวันละ 4 เวลา)

- ไม่ควรใช้ Q.D. , QD., q.d., qd (การให้ยาวันละครั้ง) ควรใช้ O.D. เพราะอาจเข้าใจว่า qid (การให้ยาวัน 4 ครั้ง)

3.3 การเขียนขนาด หรือความแรงของยา(ตารางที่ 7)

3.3.1 ขนาดยา

- ขนาดยาที่ควรใช้ : เลขศูนย์ (0) หน้าจุดทศนิยม(.) เช่น .5 ml ควรใช้ 0.5 ml เพราะ .5 ml อาจให้อ่านเป็น 5 ml
- ขนาดยาที่ไม่ควรใช้ : เลขศูนย์(0) ตามหลังจุดทศนิยม(.) เช่น 5.0 ml ควรใช้ 5 ml เพราะ 5.0 ml อาจให้อ่านเป็น 50 ml

3.3.2 ความแรงของยา

- ไม่ควรใช้อัตราส่วน เช่น 1:1, 2:1 ควรระบุเป็นขนาดยาหรือปริมาณที่ใช้ทั้งหมด ต่อปริมาตรที่ใช้ เช่น Dopamine mg/ml หรือ Dopamine 250 mg + D-5-W 250 ml

ตารางที่ 1 ไม่ใช้คำย่อรายการยาที่มีความเสี่ยงสูง (High Alert Drug)

ยา High Alert Drug
1. Adenosine 6mg/2ml inj.
2. Adrenaline (Epinephrine) 1mg-1ml inj.
3. Amiodarone hydrochloride 150 mg/3 ml inj
4. Articaine HCL 4% with epinephrine 1:100,000 inj.
5. Atracurium 10 mg/ml – 5 ml inj.
6. Bupivacaine 0.5 mg heavy 4 ml inj.
7. Calcium gluconate 10 % ,10 ml inj.
8. Capecitabine 500 mg tab.
9. Chloroquine phosphate 250 mg. tab.
10. Cis-atracurium besylate 5 mg/ml - 5ml inj.
11. Clozapine 100 mg tab.
12. Cyclophosphamide 50 mg tab.
13. Diazepam 10 mg-2 ml inj.
14. Digoxin j 0.5 mg – 2 ml inj.
15. Diltiazem hydrochloride 10 mg inj.
16. Dobutamine hydrochloride 250 mg inj.
17. Dopamine hydrochloride 250 mg/20 ml inj.

เจ้าหญิง

โรงพยาบาลลำพูน		SOP-PHA- 1166	
ระเบียบปฏิบัติงานเรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการใช้ชื่อย่อทางยา			
วันที่ประกาศใช้ วันที่	พิมพ์ครั้งที่ : 1		แก้ไขครั้งที่:

၈၁ High Alert Drug
18. Doxorubicin 50 mg/25 ml inj.
19. Enoxaparin sodium 40 mg/0.4ml, 60 mg/0.6ml inj.
20. Ephedrine hydrochloride 30 mg/ml – 1 ml inj.
21. Etomidate 20 mg/10 ml emulsion inj.
22. Fentanyl citrate 100 mcg in 2 ml inj.
23. Fluorouracil 250,500 mg/10 ml inj.
24. Gentamicin sulfate 80 mg-2 ml inj.
25. Haloperidol 5,50 mg/ml inj
26. Heparin sodium 5,000 unit / ml-5 ml inj
27. Insulin soluble (Regular insulin) inj 100 iu/ml-10 ml
28. Isophane insulin 100 iu/ml-10 ml
29. Ketamine hydrochloride 50 mg/ml -10 ml inj.
30. Leucovorin 50 mg/5ml inj.
31. Magnesium sulfate 0% – 2 ml inj.
32. Mannitol inj 20% –250 ml inj
33. Meglumine/sodium ioxitalamate inj 65.09, 9.66 g/100ml (Telebrix-350®) inj.
34. Mepivacaine hydrochloride 3% inj.
35. Mepivacaine HCl 2%+ Epi 1:100,000 in cartridge inj.
36. Methotrexate 2.5 mg tab.
37. Methylphenidate 10 mg. tab.
38. Methylprednisolone acetate 40 mg/ml inj. Methylprednisolone sodium succinate 1000 mg/vial inj.
39. Midazolam HCl 5 mg/ml-1ml inj.
40. Misoprostol 200 mcg tab.
41. Morphine sulfate 10 mg/ml-1ml. inj.
42. Nifedipine hydrochloride 2 mg/2ml inj.
43. Nifedipine 10 mg. cap.

๖ ๖๖๖

โรงพยาบาลลำพูน		SOP-PHA- ๐ 6 6
ระเบียบปฏิบัติงานเรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการใช้ชื่อย่อทางยา		
วันที่ประกาศใช้ วันที่	พิมพ์ครั้งที่ : 1	แก้ไขครั้งที่:

ยา High Alert Drug
44.Nitroglycerin (Glyceryl trinitrate) 50 mg-10ml inj.
45.Norepinephrine (Noradrenaline) bitartrate 1 mg/ml inj.
46.Oxytocin 10 u -1 ml inj.
47.Pancuronium bromind 2mg/ml -2ml inj.
48.Peclitaxel 300 mg/50 ml inj.
49.Pethidine (Meperidine) hydrochloride 50 mg/1ml inj.
50.Phenylephrine HCL eye drop 10% - 5 ml
51.Potassium chloride (KCL) inj 1.5 gm = 20 mEq – 10 mL
52.Propofol 10 mg/ml- 20ml inj.
53.Rocuronium bromide 10mg/ml-5ml inj.
54.Sodium chloride inj 3% 500 mL
55.Streptokinase 750,000 unit/vial inj.
56.Suxamethonium chloride 50mg/ml-10 ml inj.
57.Terbutaline sulfalte 0.5 mg/ml-1ml inj
58.Thiopentone sodium 1.0 gm/vial inj.
59Vercuronium bromide 4 mg/ml inj.
60.Warfarin sodium 2 mg ,3 mg tab.

ตารางที่ 2 ไม่ใช่คำย่อรายการยาชื่อพ้อง (Sound Alike)

ลำดับ	รายการยา	ชื่อพ้องกับรายการยา
1	Amlodipine 10 mg tab.	Amiodarone 200 mg Tab
2	Hydroxyzine 10 mg tab.	Hydralazine 10,25 mg Tab
3	Hydralazine 10,25 mg tab.	Hydroxyzine 10 mg tab.
4	Clonazepam 2 mg tab.	Clozapine 100 mg Tab
5	Methimazole 5 mg tab.	Metrotrexate 2.5 mg Tab
6	Metronidazole 200 mg tab.	Metrotrexate 2.5 mg Tab
7	Ceftazidime 1 gm inj.	Cetriaxone 1 gm inj.
8	Cetriaxone 1 gm inj.	Ceftazidime 1 gm inj.

๒๕๖๖ ๒๕๖๖

โรงพยาบาลลำพูน		SOP-PHA- 066	
ระเบียบปฏิบัติงานเรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการใช้ชื่อย่อทางยา			
วันที่ประกาศใช้ วันที่		พิมพ์ครั้งที่ : 1	แก้ไขครั้งที่:

ตารางที่ 4 รายการตัวย่อที่สามารถย่อได้พร้อมระบุความแรงด้วย

ลำดับ	ชื่อสามัญ	คำสั่งใช้ยาที่แนะนำ
1	Aspirin	ASA (81), ASA (300)หรือ ASA gr. V
2	Chlorpromazine	CPZ(50)
3	Isosorbide dinitrate	ISDN(5), ISDN(10)
4	Triamcinolone Acetonide	0.02%TA, 0.1%TA
5	Diazepam	D ₂ , D ₅
6	Glibenclamide	GB (5) , Gliben (5), DN (5)
7	Glipizide	MD (5)
8	Metformin	GP(500), GP(850) , MFM(500), MFM (850),

ตารางที่ 5 รายการยาของกลุ่มงานวิสัญญีที่สามารถย่อได้

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อย่อที่แนะนำ
1	Atracurium 10 mg/ml – 30 ml inj.	Atracurium
2	Bupivacaine 0.5 mg heavy 4 ml inj.	0.5% Heavy Marcaine
3	Bupivacaine 0.5mg Isobaric 4 ml inj.	0.5%Isobaric Marcaine
4	Cis-atracurium besylate 5 mg/ml -5 ml inj.	Nimbex
5	Diazepam 10 mg-2 ml inj.	DZP
6	Dopamine hydrochloride 250 mg/amp inj.	Dopamine
7	Ephedrine hydrochloride 30 mg/ml – 1 ml inj.	Ephedrine
8	Etomidate 20 mg/10 ml emulsion inj.	Etomidate
9	Fentanyl citrate 100 mcg in 2 ml inj.	Fentanyl
10	Ketamine hydrochloride 50 mg/ml -10 ml inj.	Ketamine
11	Midazolam HCl 9 mg/ml-1ml inj.	Dormicum
12	Morphine sulfate 10 mg/ml-1ml. inj	MO
13	Nicardipine hydrochloride 2 mg/2ml inj	Cardipine
14	Norepinephrine (Noradrenaline) bitartrate 1 mg/ml inj.	NE
15	Pancuronium bromind 2mg/ml -2ml inj.	Pavulon

โรงพยาบาลลำพูน		SOP-PHA- 066	
ระเบียบปฏิบัติงานเรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการใช้ชื่อย่อทางยา			
วันที่ประกาศใช้ วันที่		พิมพ์ครั้งที่ : 1	แก้ไขครั้งที่:

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อย่อที่แนะนำ
16	Pethidine (Meperidine) hydrochloride 50 mg/1ml inj.	Pethidine
17	Propofol 10 mg/ml- 20ml inj.	Propofol
18	Rocuronium bromide 10mg/ml-5ml inj.	Esmeron
19	Suxamethonium chloride 50mg/ml-10 ml inj.	S-choline
20	Thiopentone sodium 1.0 gm/vial inj.	Thiopentone
21	Vercuronium bromide 4 mg/ml inj.	Vecuron

ตารางที่ 6 คำย่อความถี่ในการบริหารยา

ลำดับ	ความถี่ในการบริหารยา	คำย่อที่ควรใช้	คำย่อที่ไม่ควรใช้
1	วันละ 1 ครั้ง	O.D.	Q.D.,QD. , q.d., qd อาจทำให้เข้าใจว่า qid (ต้องการให้ยาวันละ 4 เวลา)
2	วันละ 2 ครั้ง	bid.	-
3	วันละ 3 ครั้ง	tid.	-
4	วันละ 4 ครั้ง	qid	-
5	วันเว้นวัน	EOD	ไม่ควรใช้ qod เพราะ qod ทำให้สับสนกับ Q.D.,QD. , q.d., qd และ O.D. (การใช้ยาวันละครั้ง) และอาจทำให้เข้าใจว่า qid (ต้องการให้ยาวันละ 4 เวลา)
6	ทุก	q	-

ตารางที่ 7 การเขียนขนาดหรือความแรงของยา

ลำดับ	รายการ	ควร	เหตุผล
1	ขนาดหรือปริมาณยาที่มีจุดทศนิยม	-มีเลขศูนย์(0)หน้าจุดทศนิยม เช่น 0.5ml -ไม่มีเลขศูนย์(0) ตามหลังจุดทศนิยม เช่น 5 ml	-เพราะ ถ้าไม่มีศูนย์(0)นำหน้า ทำให้เข้าใจผิดเป็น 5 ml -มีเลขศูนย์(0) ตามหลังจุดทศนิยม ทำให้เข้าใจผิดเป็น 50 ml

ค้นฉบับ

โรงพยาบาลลำพูน		SOP-PHA- 066	
ระเบียบปฏิบัติงานเรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการใช้ชื่อย่อทางยา			
วันที่ประกาศใช้ วันที่		พิมพ์ครั้งที่ : 1	แก้ไขครั้งที่:

ลำดับ	รายการ	ควร	เหตุผล
2	ความแรงของยา	-ระบุเป็นขนาดยา หรือปริมาณที่ใช้ทั้งหมดต่อ ปริมาตรที่ใช้ เช่น Dopamine 1 mg/ml หรือ Dopamine 250 mg +D-5-W 250 ml ไม่ควรใช้อัตราส่วน เช่น 1:1 หรือ 2:1	เพราะ 1:1 อาจทำให้เข้าใจผิด เป็น Dopamine 1 amp (250 mg)ต่อ D-5-W 1 ขวด (500 ml)